

Отже, інвестиції в кібербезпеку й правові механізми захисту даних є обов'язковою умовою масштабування цифрових рішень.

Демографічні виклики, зокрема відтік молоді та працездатного населення, можуть суттєво обмежити потенціал регіону щодо ефективного використання можливостей технологій ШІ, якщо не створювати привабливі робочі місця та умови для життя. Тому потрібна регіональна політика підтримки місцевих інноваційних екосистем, яка допоможе утримати таланти й сформувати ланцюги високої доданої вартості. Екологічний вимір впровадження ШІ також має бути врахований. Енергоефективні та стійкі рішення сприятимуть довгостроковій життєздатності секторів економіки на основі ШІ. Системний моніторинг впливу ШІ на ринок праці та економічні показники дозволить оперативно коригувати регіональну та державну політику, а роль громадянського суспільства у формуванні пріоритетів цифровізації підвищить легітимність рішень і їх відповідність локальним потребам. Акцент на комунікації успіхів і прозорості процесів посилить залучення місцевих підприємців до інноваційних ініціатив. Втілення оптимістичного сценарію потребує комплексного підходу, що поєднує інфраструктурні інвестиції, освіту, адекватне регулювання та системну підтримку підприємництва. Без такої координації регіон ризикує опинитися у песимістичному сценарії, що підкреслює необхідність проактивної політики, цільових інвестицій та міжсекторальної кооперації для забезпечення стійкого і інклюзивного розвитку під впливом синергії ШІ.

Список використаних джерел:

1. UNCTAD. AI market projected to hit \$4.8 trillion by 2033, emerging as dominant frontier technology. 2025. UN. URL: <https://unctad.org/news/ai-market-projected-hit-48-trillion-2033-emerging-dominant-frontier-technology>.
2. Georgieva K. AI Will Transform the Global Economy. Let's Make Sure It Benefits Humanity. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/blogs/articles/2024/01/14/ai-will-transform-the-global-economy-lets-make-sure-it-benefits-humanity>.
3. Manyika J., Spence M. The Coming AI Economic Revolution. Can Artificial Intelligence Reverse the Productivity Slowdown? Foreign Affairs. October 24, 2023. URL: <https://www.foreignaffairs.com/world/coming-ai-economic-revolution>.

УДК 338.48:640.4

*Ковальчук Н. В., викладач
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ФУНКЦІОНУВАННЯ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ (НА ПРИКЛАДІ М. КРОПИВНИЦЬКИЙ)

Готельний бізнес України в умовах повномасштабної війни зазнав суттєвих трансформацій, що проявляються у зміні структури попиту, функціонального призначення підприємств та територіальної організації ринку. Сучасні наукові

дослідження свідчать, що сфера гостинності функціонує в умовах підвищеної невизначеності та потребує впровадження ефективних антикризових механізмів управління [4; 5]. Особливої актуальності набуває регіональний аналіз, оскільки вплив воєнних факторів є диференційованим.

За даними Державного агентства розвитку туризму України, у 2022 році туристичні потоки скоротилися більш ніж на 60%, що спричинило зниження завантаженості готелів до рівня 20-30% [1]. Упродовж 2023-2024 років спостерігається поступове відновлення внутрішнього попиту, що підтверджується статистичними та аналітичними матеріалами [2; 3].

Для м. Кропивницький характерною є помірна стабілізація готельного ринку. Зокрема, середній рівень завантаженості готелів у 2023 році становив орієнтовно 30-45%, а у 2024 році – 40-55% у періоди підвищеної ділової активності. При цьому структура попиту зазнала суттєвих змін: до 60% клієнтів становлять внутрішньо переміщені особи, представники державних установ, бізнесу та гуманітарних організацій. Зростає попит на довгострокове проживання, що зумовлює трансформацію традиційної бізнес-моделі готелів.

Зазначені тенденції відповідають загальнонаціональним процесам адаптації готельного бізнесу до кризових умов, які передбачають підвищення гнучкості, диверсифікацію послуг та орієнтацію на нові сегменти споживачів [4; 6]. Водночас основними проблемами залишаються нестабільність попиту, зростання витрат на енергозабезпечення, дефіцит кваліфікованого персоналу та обмеженість інвестиційних ресурсів.

Порівняльний аналіз показує, що рівень завантаженості готелів у центральних регіонах України є нижчим, ніж у західних, де цей показник може перевищувати 60-70% [1]. Це обумовлено різницею у безпекових умовах та туристичній привабливості територій. Водночас міжнародні дослідження підтверджують, що підприємства сфери гостинності здатні забезпечувати відносну стійкість навіть у кризових умовах за рахунок впровадження адаптивних стратегій управління [7].

З метою підвищення ефективності функціонування готельних підприємств доцільним є впровадження комплексу антикризових заходів, зокрема диверсифікації клієнтських сегментів, розвитку партнерства з державними структурами, інвестування в енергоефективні технології, цифровізації управління та підвищення стандартів безпеки.

Таким чином, готельний бізнес м. Кропивницький функціонує в умовах обмеженого, але відносно стабільного попиту, що формується переважно нетуристичними сегментами. Війна стала каталізатором структурних змін у галузі, що створює передумови для її подальшого відновлення та модернізації [3; 5].

Список використаних джерел:

1. Державне агентство розвитку туризму України. Аналітичні матеріали 2023-2025 рр. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
2. Державна служба статистики України. Туристична діяльність. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міністерство економіки України. Огляд сфери туризму (2024). URL: <https://www.me.gov.ua>.

4. Іванова Н.В., Петренко О.О. Трансформація готельного бізнесу в умовах війни // Економіка та держава. – 2024.
5. Ковальчук С.В. Антикризове управління підприємствами гостинності // Інфраструктура ринку. – 2024.
6. Гринько Т.В. Регіональні аспекти розвитку готельного бізнесу // Економіка та суспільство. – 2024.
7. UNWTO. Tourism Recovery Tracker (2024–2025). URL: <https://www.unwto.org>.

УДК 332.7

*Кононенко Л. В., к.е.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Херсон / м. Кропивницький*

РИНОК НЕРУХОМОСТІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНИХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сьогодні в Україні тривають повномасштабні військові дії, які за своїми наслідками є найбільшими в Європі з часів Другої світової війни. Ця трагедія залишає по собі мільйони біженців та вщент зруйновані міста, що кардинально змінює соціально-економічний ландшафт. Попри щоденні виклики, Україна продовжує боротьбу, а науковці та політики усвідомлюють критичну необхідність завчасного планування відбудови країни. Експерти погоджуються, що процес повноцінного відновлення триватиме не одне десятиріччя. Світова спільнота розглядає відбудову України як стратегічний пріоритет безпеки для всього регіону, ЄС та НАТО, тому що це необхідна умова уникнення сценарію «слабкої держави» [3]. За підрахунками Київської школи економіки, найбільших матеріальних втрат зазнав саме житловий фонд, на який припадає близько 38% усіх збитків, та інфраструктура з показником у 23% [2].

В умовах таких колосальних руйнувань особливої актуальності набуває дослідження ринку нерухомості, що відіграє фундаментальну роль у мобілізації капіталу та формуванні нового інвестиційного середовища. В умовах війни цей ринок зазнає суттєвих трансформацій – змінюється структура попиту, порушується ціноутворення, а ризики стрімко зростають.

Незважаючи на стримуючі фактори, ринок житлової нерухомості поступово активізується, демонструючи абсолютно нову парадигму споживчих переваг. В умовах пошкодженої енергосистеми та постійних загроз критичною вимогою стала наявність автономних систем життєзабезпечення, енергоощадних технологій та надійних укриттів. Реагуючи на це, девелопери переорієнтовуються на зведення багатофункціональних комплексів та форматів «місто в місті», які дозволяють ефективно створювати безпечний простір для життя, що є вкрай важливим для забезпечення житлом внутрішньо переміщеного населення [4].

Проте сама лише адаптивність бізнесу не здатна забезпечити довгострокову стійкість ринку в умовах затяжного конфлікту. Для залучення необхідних масштабних інвестицій держава повинна продовжувати структурні реформи.